

Svar på Joel Linnainmäkis och 25 andra ledamöters motion om att stödja sysselsättningen av personer med funktionsnedsättning

VD/1052/00.02.00.03/2021

RV/TA/ST-V/AH/KW

Joel Linnainmäki och 25 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Enligt Kehitysvammaliitto finns det i Finland omkring 30 000 personer med funktionsnedsättning i arbetsför ålder, av vilka endast cirka 500–600 har ett lönearbete i anställningsförhållande. Vanda stad kunde i större utsträckning än vad man gör stödja sysselsättningen av personer med funktionsnedsättning, genom att utreda den privata sektorns möjligheter att sysselsätta och själv i större utsträckning sysselsätta personer med funktionsnedsättning. Som en del av detta bör man erbjuda ett tillräckligt individuellt stöd för sysselsättningen.

Många personer med funktionsnedsättning deltar i olika arbets- och dagverksamheter. För arbetsverksamheten betalas ingen lön, eftersom det är fråga om en socialtjänst. Den som deltar i arbetsverksamheten kan ändå betalas flitpenning, vars storlek fastställs av kommunen. Dagverksamheten erbjuds för de arbetsoförmögna personer med svår funktionsnedsättning, vars funktionsbegränsning är så svår att den hindrar personen från att delta i arbetsverksamheten. Personer med funktionsnedsättning har i allmänhet låg pension och därför kan flitpenningen vara ett viktigt psykologiskt incitament.

Med anledning av det som nämns ovan föreslår vi ledamöter som undertecknat motionen att Vanda stad

1. utreder den privata sektorns möjligheter att sysselsätta personer med funktionsnedsättning
2. vidtar åtgärder för att staden ska sysselsätta fler personer med funktionsnedsättning
3. utreder möjligheten att höja flitpenningen för personer med funktionsnedsättning inom dag- och arbetsverksamheten.”

Stadsfullmäktige 25.1.2021 § 21

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för social- och hälsovård och verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning konstaterar följande som sitt svar:

Inom äldre- och handikappservicen stöder arbetstränarna vid arbetsträningen Virtaamo partiellt arbetsföra Vandabor när det gäller sysselsättningen. Virtaamos kärnkompetens är att föra samman en arbetstagare med ett utfört arbete. Vid Virtaamo jobbar nio arbetstränare som är sakkunniga när det gäller att sysselsätta personer med funktionsnedsättning. Virtaamo erbjuder individuellt stöd och handledning på vägen mot lönearbete för alla kommuninvånare som uppfyller klientkriterierna.

Arbetsträningens primära uppgift är också att kartlägga sysselsättningsmöjligheterna för personer med funktionsnedsättning inom den privata sektorn och inom Vanda stad.

År 2019 hade 12,4 % av alla funktionsnedsatta personer i arbetsför ålder i Vanda ett lönearbete, på övriga håll i Finland i genomsnitt 3 %.

Antalet klienter vid arbetsträningen är 232 personer (mars 2021), av vilka 120 har ett lönearbete. Resten av klienterna är i arbetsprövning, arbetspraktik och arbetssökningsskede med målsättningen att få ett avlönat arbete.

Av alla klienter som är anställda med lön är 60 % personer med funktionsnedsättning medan resten representerar andra handikappgrupper. Virtaamo har hjälpt bland annat personer med utvecklingsstörning, funktionsnedsättning (hörsel-syn-CP), invalider och personer som har någon form av autism att få sysselsättning. Flera av dem är utbildade personer med många olika slags kompetens från olika yrkesbranscher. Många av dem har också en yrkesexamen och olika slags tillståndskort som behövs inom olika branscher, t. ex. hygienpass.

Arbetstränarna är experter på arbetsutformning och de kan se vad olika arbetsuppgifter kräver. Ibland kan man genom att lite precisera och omplanera arbetsbeskrivningen få arbetet att stämma överens med den som utför det. Man får också arbetsbeskrivningen att bättre motsvara arbetstagarens färdigheter utan att arbetets kvalitet eller produktivitet påverkas. Arbetstränarna har också förmåga att känna igen sådant arbete i företag som även kan utföras av personer med partiell arbetsförmåga.

Arbetstränarna besöker företag och skapar nätverk runt om i Nyland och presenterar sina klienters kunnande. Samtidigt berättar de om arbetstränarens roll som arbetstagarens och arbetsgivarens stöd och presenterar olika skraddarsydda alternativ till arbete för arbetsgivarna. Arbetsträningen Virtaamo samarbetar med omkring 100 olika företag. För närvarande finns det omkring 50 olika företag som erbjuder lönearbete och antalet företag som sysselsätter personer med funktionsnedsättning i arbetsprövning och genom avtal om stödd arbetsverksamhet är också omkring 50. Arbetsprövningen och den stödda arbetsverksamheten leder också ofta till att klienten anställs. Med arbetsträningen Virtaamos stöd är det enkelt för företaget att anställa en person med partiell arbetsförmåga. Arbetstränarna väljer lämpliga personer till den uppgift som man sökt någon till. Företagaren kan om hen vill intervjua kandidaterna och själv välja arbetstagare. Arbetstränarna handleder företagen när det gäller olika sysselsättningsstöd. Arbetstiden och arbetsuppgifterna kan ändras i enlighet med arbetsgivarens och arbetstagarens behov. Arbetsdagarna kan vara hela, halva eller några timmar långa. Arbetsuppgifterna kan byggas upp av flera olika uppgifter.

Arbetstränarna har en viktig roll i början av arbetsförhållandet. De deltar i introduktionen, är ett stöd när klienten sätter sig in i sina arbetsuppgifter och gör vid behov upp skriftliga anvisningar som kan fungera som ett stöd när det gäller att utforma arbetsdagen. Arbetstränaren är med på arbetsplatsen i början av arbetsförhållandet, allt från en dag till två veckor beroende på stödbehovet hos klienten och arbetsgivaren. Arbetstränarna stöder också klienten och arbetsgivaren under hela arbetskarriären genom att komma på stödbesök enligt överenskommelse för att kontrollera hur arbetet löper och att kvaliteten på arbetet håller den nivå som man kommit överens om.

Vanda stads flitpenning ligger på en god nivå jämfört med andra kommuner. Flitpenningen är ingen lön, utan endast ett incitament och en ersättning för den arbetsuppgift som utförts. Enligt vår åsikt bör den inte höjas, eftersom det kan öka risken för att funktionsnedsatta personers och partiellt arbetsoförmögna personers arbetsinsats utnyttjas. Flitpenningen och den ersättning som betalas för uppehålle i den rehabiliterande arbetsverksamheten bör också vara i linje med varandra.

Pensionstagare har också möjlighet att arbeta och tjäna lika mycket som garantipensionen (år 2021 837,59 euro i månaden), utöver pensionsinkomsterna. Klienterna har rätt till ett lönestöd på 50 % och ett behovsprövat Vandatillägg samt stöd för specialarrangemang på arbetsplatsen.

Bakgrunden till sysselsättningen av personer med funktionsnedsättning

I januari 2015 beslutade Vanda stad att satsa ytterligare på sysselsättningen av personer med funktionsnedsättning. Man startade projektet verksamheter som stöder sysselsättningen, som tog sin början i riktlinjerna i Vandas handikappolitiska program. Syftet med projektet var att introducera sådana klienter i Vanda i arbetslivet, som har en svår ställning på arbetsmarknaden. Verksamheten inleddes som ett pilotprojekt åren 2015–2018 i Malmängens boende- och verksamhetscenters lokaler som just hade blivit färdiga.

De stödtjänster inom specialboendet för äldre som tidigare producerats som köpta tjänster, dvs. tvätteritjänster, lokalvård och måltidstjänster började produceras av handikappservicens arbetsträning. Verksamhetsmodellen konstaterades vara bra och det öppnades ytterligare verksamhetsställen vid Simonsböle äldrecenter, Myras och Korso äldrecenter, där tvätteritjänster producerades genom arbetsträning. Verksamheten etablerades till att utgöra en del av arbetsträningstjänsterna för personer med funktionsnedsättning och det uppstod en enhet med namnet Työvalmennustoiminnat (arbetsträningsverksamheter). Verksamheten utvidgades ännu år 2019 då Finlands största äldrecenter öppnades i Myrbacka, vars tvätteritjänster Työvalmennustoiminnat tog på sitt ansvar att sköta.

I mars 2021 sysselsatte arbetsträningen Työvalmennus Luotsaamo (f. d. arbetsträningsverksamheter) 33 klienter vid fyra olika verksamhetsställen i arbetsuppgifter vid tvätteriet, inom lokalvården och de assisterande måltidstjänsterna och samtliga klienter var anställda på viss tid av Vanda stad. Dessutom arbetade åtta av vuxensocialarbetets klienter som timanställda vid enheterna i arbetsförhållanden som gäller tillsvidare. Elva klienter arbetade i den stödda arbetsverksamheten.

Arbetsträningen Työvalmennus Luotsaamo erbjuder också arbetsprövningsplatser för kommuninvånare, för handikappservicens och sysselsättningsservicens klienter samt arbetspraktikplatser för studerande vid specialyrkesläroanstalter. Luotsaamo samarbetar med Vanda stads arbets- och dagverksamhetscentraler för att våra tjänster ska hitta sådana klienter som har vilja och färdigheter att få sysselsättning i avlönat arbete i framtiden.

Planer inför framtiden

I och med nya äldrecenter får arbetsträningen Työvalmennus Luotsaamo mer tvätteriverksamhet på sitt ansvar. Detta skapar nya arbetsplatser och även arbetsprövningsställen för personer med funktionsnedsättning i Vanda, liksom för sysselsättningsservicens klienter. När verksamheten växer kräver den också mer resurser för att arbetsträningen ska kunna förverkligas.

De egna coacharna inom det kommunala sysselsättningsförsöket i Vanda och Kervo har från början av mars 2021 tagit i bruk portalen Piiloduuni. Alla arbetsplatser i området som arbetsgivarna inte vill att ska utannonseras offentligt samt Vanda stads och Kervo stads lönesubventionerade arbetsplatser sätts in på portalen. Eventuella arbetspraktikplatser kan också sättas in på portalen. Användningen av portalen Piiloduuni kommer under våren att spridas till yrkesläroanstalterna och olika aktörer som utvecklar lärandet. Under våren och början av sommaren kommer också personalen vid Virtaamo och Luotsaamo att ta servicen i bruk.

Stadsstyrelsen 14.6.2021 § 21

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamoten Jussi Saramo och 25 andra ledamöter som motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget från verksamhetsområdet för social- och hälsovård och verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning, och att
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 23.8.2021 § 31

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Joel Linnainmäkis och 25 andra ledamöters undertecknade motion om att stödja sysselsättningen av personer med funktionsnedsättning

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Tiina Lauhde, chef för arbets- och dagverksamheten, tfn 050 312 1748, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)
Susanna Taipale-Vuorinen, direktör för sysselsättningsservicen, tfn 040 044 4883,
[fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)